

Veidi lähemalt ka teistest sündmustest sellel nädalal 75. suurpõgenemise tähistamise programmi raames.

Üritused algasid 18. septembril Tallinna Jaani kirikus näituse „**Roman Toi 100**“ avamisega. Sellele järgnes ühishäituse „**Ühendusmaa on Eestimaa! Aili Eistat. Ernst Idla**“ avamine Tantsupeomuseumis.

19. septembril avati ühishäitused Tallinna Ülikooli Akadeemilises Raamatukogus: „**75 aastat suurest põgenemisest. Ajakirjandus, raamatud, fotod**“ ja „**Balti Ülikooli lugu**“.

Suurpõgenemise tähistamise haripunkt oli 19. septembri pärastlõunal **Vabaduse väljakul**. Seal olid kontsert, sõnavõttud ja pargade asetamine Vabadussõja võidusambale. Seejärel helisesid tänu EELKile **kirikukellad** üle Eestimaa, märkimaks 75 aasta möödumist suurpõgenemisest. Tallinna Jaani kirikus toimus **EELKi oikumeeniline mälestusteenistus**. Sel päeval võtsid sõna peaminister **Jüri Ratas** ja rahvastikuminister **Riina Solman**. Samal ajal kajastati kella helin ka **Tartu Jaani kirikus**, kus toimus ka mälestusteenistus.

21.– 22. septembril toimusid üritused **Haapsalus, Keilas, Põlvas ja Saaremaal**.

Üritustega meenutati neid kümneid tuhandeid kaasmaalasi, kes **1944. aasta** septembris suure põgenemise käigus olid sunnitud jätma maha oma kodu ja tihti ka kõige lähedasemad. Nende ligi 80 000 inimese valik oli raske – minna ei tahtnud, kuid jääda ei saanud.

Ürituste **peakorraldaja Iivi Zajedova** ütles oma kõnes Rahvuskongressil suvel ESTO päevade ajal: „Meie kogukondade ühendamiseks on vaja kuulutada 1944. aasta suurpõgenemise aastapäeva tähistamiseks **eesti rahvuskalendris** üks septembrikuu päevadest **suurpõgenemise päevaks** – meenutamaks igal aastal kodumaalt põgenemisel hukkunuid, aga ka ellujäänuid, kes panustasid oma elu võõrsil elades eestluse hoidmisele ja Eesti Vabariigi taastamisele. Oleme üks rahvas, kelle ühendusmaa on Eesti.“

ÜEKNi üritused võeti vastu rahvarohkelt, kõnelejatele oli see üks väheseid võimalusi rääkida oma lugu. Üritusi kajastasid ETV, Tallinna TV ja teised meediaväljaanded. Üritused jäädvustati videosse, mis on peatselt järelvaadatavad.

Ürituste sarja „Minna ei taha, kuid jääda ei saa“ korraldas Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu ja Eesti Kultuuriseltside Ühendusel oli hea meel ajalooliselt tähtsa sündmustesarja raames koostööd teha. Kaasa aitasid ka kultuuriseltsid, linnavalitsused, Eesti Kultuurkapital, organisatsioonid, muuseumid.

Suurpõgenemise meenutamiseks on loodud lehekülge

www.facebook.com/suurpogenemine1944.

